

DE LA CRIZA GLOBALĂ LA CEA UMANĂ

FROM GLOBAL CRISIS TO THE HUMAN ONE

Lect.univ.dr. Miltiade STANCIU
Universitatea Spiru Haret

PhD Miltiade STANCIU
Spiru Haret University

REZUMAT

Suntem în prezent, în calitatea noastră de specie umană înzestrată cu inteligență creatoare într-un moment de răscruce a Omenirii. Acesta este dat de criza fără precedent pe care o traversăm, pe care o intitulăm, ca și alți autori, criza globală a dezvoltării. Ea este provocată de indivizii umani în competiția fără limite și responsabilitatea viitorului, atât pentru ei cât și pentru Planeta Pământ. Continuarea și perpetuarea comportamentelor umane de contra sens vor marca iremediabil dar și ireparabil viitorul nostru, dar și al generațiilor care ne succed. Criza globală datorată în mare măsură exceselor umane care pot fi rezumate relativ simplu în câteva cuvinte cheie: lăcomie, consum necontrolat, creștere nelimitată, exploatarea nechibzuită a resurselor, etc. este de fapt o criză umană. Prin urmare, o posibilă soluție la criza globală este respitualizarea umană dar și instituțională.

Keywords: *criză globală, istoria exceselor, criză umană, responsabilitate, respitualizare*

ABSTRACT

As human species endowed with creative intelligence, we are currently facing up a turning point of humanity. It is generated by the economic crisis, which we entitled, like other authors, the global crisis of development. It is caused by humans in their race for competition with no limits and responsibility towards the future, both for them and Earth. The continuation and perpetuation of human behavior will mark irremediably and irreparably our future, as well as the one of the next generations. The global crisis due mostly to the human excesses which can be summarized in a few relatively simple keywords, such as greed, uncontrolled consumption, unlimited growth, reckless exploitation of resources etc., is actually a human crisis. Therefore, a possible solution to the global crisis is human and institutional respitualization.

Keywords: *global crisis, history of excesses, human crisis, responsibility, respitualization*

JEL: A13,O15

1.Despre criză

Un cuvânt foarte des întâlnit în ultimul timp, folosit uneori chiar abuziv, este criză. Auzim cel puțin o dată pe zi aceste cuvânt. Fie că este folosit cu obstinație de reprezentanții mass media sau de către oamenii politici, organizații patronale sau sindicale, reprezentanți ai societății civile, economiști ori de oameni de pretutindeni acesta tinde să se îndepărteze tot mai mult de sensul inițial. În spatele acestuia sau mai bine zis în numele lui se adoptă seturi de

1. About crisis

A word very often used lately, sometimes abusively, is crisis. We hear it at least once a day. Either it is used with obstinacy by mass media representatives or by the political people, patronages and trade unions, representatives of civil society, economists or people from everywhere, this word tends to lose its true meaning. As a result of it or better, in the name of it, series of different measures "against crisis" are adopted, lots of

măsurile “anticriză”, se închid societăți “neprofitabile”, se declară “războaie” cheltuielilor bugetare exagerate, se atrag noi surse de finanțare a datoriilor, se reeșalonează altele, se fac “jurăminte” de rezolvare urgentă a situației existente, cu rezultate mai mult sau mai puțin fructuoase.

Dar până la urmă unde începe și când se preconizează terminarea acestei crize reale? Dar cea imaginară? Dar practic ce înseamnă criză?

Conform Dicționarul Explicativ al Limbii Române definiția crizei presupune mai multe accepțiuni. Astfel, criza reprezintă o manifestare a unor dificultăți (economice, politice, sociale, etc.) De asemenea, criza reprezintă o perioadă de tensiune, de tulburare, de încercări (adesea decisive) care se manifestă în societate. Totodată, criza poate reprezenta o lipsă acută (de mărfuri, de timp, de forță de muncă). În același timp, poate fi un moment critic, culminant, în evoluția care precedă vindecarea sau agravarea unei boli¹.

Dicționarul Macmillan de Economie Modernă² definește criza ca fiind o fază de declin sever sau recesiune în ciclul economic.

Bremont și Geledan³ susțin că puține cuvinte sugerează atâtea imagini negative ca acela de criză. Aceeași autori continuă spunând: cafeaua braziliană care arde în locomotiva, americanii care stau la coadă pentru o “supă populară” [...]. Cuvinte mai puțin încărcate de conotații pline de neliniște –stagnare, recesiune, turbulențe denumesc realități economice mai puțin arăzătoare decât crizele stricto sensu... sau sunt folosite pentru a ascunde gravitatea dificultăților.

Cu alte cuvinte, criza presupune apariția unui moment (în domeniile sociale, politice, economice, etc.) caracterizat de manifestări atipice cu consecințe mai mult sau mai puțin grave pentru cetățenii afectați, în care soluțiile de răspuns pot decide viitorul crizei, în sensul că aceasta ori se

“unprofitable” companies are closed, budgetary expenses are significantly reduced, new sources to finance debts are identified and dealt with, and, on the other hand, new debts are rescheduled, “vows” are made to solve urgently the existing situations with more or less efficient results.

But finally, where does this crisis start and where does it stop and when it is forecast to finish? What about the imaginary one? But practically, what does this crisis imply?

According to the Romanian Language Dictionary, the definition of crisis sends to more meanings. Thus, *crisis* represents a manifestation of some difficulties (economic, political, social etc). At the same time, *crisis* implies a period of tension, trouble and trials (often decisive) with significantly results at the level of society. However, *crisis* may represent an acute lack of commodities, time, labour force etc. Furthermore, it might stand for a critic moment related to the evolution preceding or aggravating some disease¹⁸.

Macmillan Dictionary of Modern Economics¹⁹ defines crisis as being a phase of severe decline or recession in the economic cycle.

Bremont and Geledan²⁰ sustain that there are few words that suggest so many negative images as *crisis* does.. The same authors goes on saying that : the Brazilian coffee burning in the locomotive, Americans standing in the queue to get a “popular soup” [...]. Words less loaded by connotations full of anxiety- stagnation, recession, unrest, stand for economic realities less stunning than crisis itself ...or are used to hide the gravity of difficulties.

In other words, crisis implies the occurrence of a moment (in economic, social and political fields) generating all kinds of more or less serious consequences affecting people when solutions may decide the future context of the crisis

adâncește ori se îndreaptă către dispariție.

2. Tranziția de la criza globală la criza umană

Dacă analizăm Planeta Pământ astăzi observăm că omenirea se confruntă în prezent cu o criza, poate fără precedent, caracterizată în principal de o serie de nepotriviri între: profitul, raportat doar în termeni financiari și cel social-uman, acțiunile oamenilor și cerințele mediului înconjurător. Din aceste puncte de vedere, dar nu numai, apreciem ca și alți autori că suntem într-o plină criză a dezvoltării. Caracterizând cauzele crizei laureatul Premiului Nobel pentru Economie din anul 2008, Paul Krugman, se refera la o istoria excesului, în sensul în care acestea s-au acumulat în timp și au determinat ceea ce trăim și simțim astăzi.

Fizicianul Fritjof Capra, referindu-se la criza care afectează și specia umană afirmă că este o criză complexă, multidimensională, ale cărei fațete ating fiecare aspect al vieții noastre – sănătatea și mijloacele de trai, calitatea mediului și relațiile sociale, tehnologia și politica. Este o criză de dimensiuni intelectuale, morale și spirituale, o criză de amploare fără precedent în istoria omenirii. Pentru prima dată în timp trebuie să ne confruntăm cu amenințarea foarte reală a dispariției rasei umane și a întregii vieți de pe Terra⁴.

În același timp este destul de lesne de remarcat că procesul de globalizare a activităților economice, sub comanda și controlul corporațiilor mari și instituțiilor financiar-monetare ale lumii însoțește criza natural-umană a dezvoltării. Analiza cauzelor crizei natural-umane a dezvoltării ne ajută să înțelegem că un sistem economic rămâne viabil doar atâta timp cât societatea are mecanismele de contracarare a abuzurilor, fie ale statului democratic, fie ale pieței concurențiale.

Nu mai încapе îndoiala că societățile

which means that the crisis itself either becomes deeper or simply fades away.

2. Transition from global crisis to human crisis

Nowadays, if we analyze Earth, we notice that humankind confronts with a crisis, maybe without precedent, mainly characterized by a series of contrasts between the profit, reported only in financial terms and the social-human one, people's actions and the environmental requirements. From this point of view, and not only, we appreciate as other authors as well, that we are in a full crisis of development. Characterizing the causes of crisis, the Noble Laureate for Economics in 2008, Paul Krugman, makes references to a history of excess which means that these have been accumulated in time and have determined what people see today.

The physician -Fritjof Capra, referring to the crisis affecting humans, states that it is a complex, multidimensional crisis. Its aspects influence negatively any part of our life-health and means of living, environment quality and social relations, technology and politics. It is a crisis of intellectual, moral and spiritual dimensions, an ample crisis without precedent in the history of humanity. For the first time, with no escape, we confront with the real threat of human race extinction as well as the one of all livings of Terra.²¹

At the same time, it is quite easy to remark that globalization of economic activities, under the command and control of large corporations and financial-monetary institutions in the world generates the natural and human crisis of development. The analysis of the causes bringing about the natural and human crisis of development helps us understand that an economic system remains viable only as long as society has strong mechanisms to

omenești, chiar și atunci când li se atribuie cu închipuirea o existență oarecum metafizică, deosebită și independentă de aceea a indivizilor ce le compun, nu pot avea totuși, ca realități empirice, o dezvoltare deosebită și independentă de aceea a unităților biologice din care sunt alcătuite. Nu se poate concepe un stat bogat compus din oameni săraci, un stat puternic compus din oameni slabi, un stat civilizată compus din oameni cufundați în barbarie. Asemenea contraste între aparențele sociale și realitățile individuale s-au putut vedea, câteodată, în istoria mai veche, sau mai nouă a omenirii. Dar ele au alcătuit totdeauna, în viața țărilor în care s-au produs, stări anormale, ce n-au putut să dureze și s-au plătit scump, cum se plătesc la oamenii bolnavi înfățișările înfloritoare, capabile să-i înșele, împiedicându-i să-și îngrijească sănătatea⁵.

Totodată, criza trebuie analizată în realitatea socio-economică-politică mondială, aceea a civilizației de consum care divide societatea în două grupuri de țări: unele bogate și foarte dezvoltate și altele sărace sau în curs de sărăcire. Papa Ioan Paul al II-lea referindu-se la relațiile dinăuntru acestor societăți afirma: în paralel unii abuzează oarecum de libertate, care este legată direct de o poftă de consum necontrolat de morală, iar acest abuz limitează chiar libertatea celorlalți, adică a celor care suferă lipsuri importante și sunt târâți în condiții de mizerie și de sărăcie încă și mai mari. Structurile și mecanismele financiare, bănești, productive și comerciale susținute de presiuni politice diverse, conduc economia spre imposibilitatea îndreptării nedreptăților din trecut dar și să răspundă etic sfidărilor și provocărilor prezente⁶.

Omul prin tensiunile create de el însuși, dependent de resursele pe care le risipește în mod accelerat pune în pericol mediul geofizic și extinde continuu zonele pe care tot el le-a exploatat și abandonat lăsând în urmă disperare, frustrare,

fight against abuse either from the part of the democratic state or from the competitive market.

Not doubt that human societies, even when they are assigned with metaphysical existence, special and independent from that of the individuals who are part of it, cannot own, however, as empirical realities, a particular development and independent of the biological units of which the former ones are composed. One cannot conceive a state consisting of poor people rich, powerful state composed of a weak people, a civilized state composed of people steeped in barbarism. Such contrasts between social appearances and personal realities could be seen sometimes in the history of older or newer mankind. But they always made part of the country life where they occurred, abnormal conditions, which could not last and cost dearly, as sick people pay for paid flourishing appearances that can deceive and prevent them to take care for themselves²².

However, the crisis must be considered in the socio-economic-political world reality, that of the consumption civilization that divides society into two groups of countries: some rich, highly developed and others being poor or under poverty. Pope John Paul II refers to the relationships within these companies saying that while some abuses in a certain way of freedom, which is directly related to an uncontrollable desire for moral consumption and this type of abuse limits even the others' freedom, namely of those who suffer significant hardship and misery and who are dragged into poverty and even higher. The financial, monetary and productive structures and mechanisms sustained by different political pressures, lead economy to the impossibility of correcting the past injustices, but also meeting the ethical and present challenges²³.

Considering the tensions created by

amărăciune și violență. Dualitatea om bogat-om sărac lasă în urmă nedreptăți flagrante. Cauza acestor probleme de cele mai multe ori este reprezentată de țările bogate și păturile privilegiate care acumulează în mod excesiv bunuri.

Principiul solidarității, continuă Papa Ioan Paul al II-lea, trebuie să inspire căutarea eficace a instituțiilor și a mecanismelor potrivite: este vorba, de ordinea schimburilor, unde trebuie să ne lăsăm conduși de legile unei competiții sănătoase, ca și de ordinea unei redistribuiri mai ample și mai imediate a bogățiilor și de controlul asupra lor, astfel încât popoarele pe cale de dezvoltare economică să poată nu numai să-și satisfacă nevoile esențiale, ci și să se dezvolte progresiv și eficace⁷. Diferența de accelerație dintre modul cum au evoluat țările bogate și cele în curs de dezvoltare a dus la creșterea și menținerea distanței dintre ele. Au mai apărut și o altă categorie de probleme care au contribuit la creșterea discrepanțelor: cultura și valorile populațiilor celor două categorii de țări.

Din păcate, evoluțiile omenirii din ultimele decenii arată că suntem tot mai aproape de marginea prăpastiilor datorită, în mare măsură, unor excese umane. În această direcție, Papa Ioan Paul al II-lea susținea că lăcomia umană și-a găsit și forme noi, mai puțin violente, de exprimare în filozofia și strategia economiei capitaliste, care pun accentul pe creșterea produsului intern brut, "creștere nelimitată", exploatarea nechibzuită a resurselor naturale epuizabile, consumul ostentativ și "îmbătrânirea planificată". În trecut, violența și lăcomia au avut consecințe tragice pentru cei implicați în conflicte nimicitoare și pentru familiile lor. Totuși ele nu au amenințat însăși evoluția întregii specii umane și nu au reprezentat un pericol pentru ecosistem și biosfera planetei. Chiar și după cele mai violente războaie, natura a fost capabilă să „recicleze” toate consecințele acestora și să-și revină complet în câteva decenii. Situația s-a schimbat radical în secolul XX.

themselves, depending on the resources they wasted on an accelerated basis, humans threaten the geophysical environment and expand continuously all areas that they have exploited and abandoned leaving behind despair, frustration, bitterness and violence. The rich – the poor duality leaves behind flagrant injustice. The cause of these problems is often represented by the rich countries and the privileged strata that accumulate excessively goods.

Pope John Paul II adds that the solidarity principle should inspire the search for effective institutions and appropriate mechanisms: it is about the change order, where people must let themselves be led according to the laws of a healthy competition, as well as the order of an ample and rapid redistribution of riches and immediate control over their wealth so that the economically developing peoples could not only satisfy their basic needs, but also develop progressively and effectively²⁴. The difference of acceleration between the way in which the developed countries, on one hand, and the poor countries, on the other hand, have evolved and maintained the distance between them. There have occurred other issues that contributed to the discrepancies: the peoples' culture and values of the two categories of countries.

Unfortunately, human developments of recent decades show that we are closer to the brink due largely to human excesses. In this way, Pope John Paul II claimed that human greed has found new forms, less violent, expressing the philosophy and strategy of the capitalist economy, focusing on GDP growth, "unlimited growth" reckless exploitation of exhaustible natural resources, conspicuous consumption and "planned aging". In the past, violence and greed had tragic consequences for those involved in destructive conflicts and their families. However they did not threaten in any way the evolution of the entire human species

Progresele tehnologice rapide, creșterea exponențială a producției industriale, explozia demografică și mai ales descoperirea energiei atomice au schimbat pentru totdeauna datele ecuației. Aceste uimitoare succese intelectuale au adus omenirea modernă în pragul catastrofei globale, deoarece nu au fost însoțite de o dezvoltare emoțională și o maturizare morală comparabile. Avem îndoielnicul privilegiu de a fi prima specie din istoria naturală care a dobândit capacitatea de a se eradică pe sine și de a distruge și viața de pe planetă în același timp⁸.

Paradoxul pe care îl trăim în prezent este dat de faptul că deși am ajuns să deținem tehnologii de-a dreptul SF, privite după standardele deceniilor anterioare, trăim temeri din ce în ce mai sumbre cu privire la viitorul planetei noastre. Poluarea, distrugerea mediului, încălzirea globală dar și sărăcia, foametea, bolile incurabile precum și lipsa unui set de valori spirituale, deteriorarea relațiilor din cadrul familiilor sunt printre principalele pericole de care, culmea omul este responsabil. Cu altă cuvinte, datorită eforturilor pe care omul le-a făcut pentru creșterea dezvoltării și implicit a competitivității nu s-a ținut cont de „efectele colaterale”. Dezvoltarea care se impunea, cea a vieții morale și a eticii și care se presupunea că este indisolubil legată de progresul tehnic și înaintarea civilizației nu a constituit o preocupare umană majoră. Și ce este mai îngrijorător este că nici acum, se pare că nu își ocupă locul cuvenit.

Problemele care stau în calea acestor schimbări nu sunt de natură economică sau tehnologică; cauzele lor profunde se află în personalitatea umană. Din pricina lor, inimaginabilele resurse au fost irosite în absurditatea cursei înarmărilor, a luptei pentru putere și a urmării „creșterii nelimitate”. Ele împiedică, în plus, și o distribuție mai adecvată a bogăției între oameni și națiuni, și o reorientare de la preocupările pur economice și politice la prioritățile ecologice, care au ajuns de

and were not a danger to the ecosystem and biosphere of the planet. Even after the most violent wars, nature was able to "recycle" all their consequences and to recover fully over decades. The situation changed radically in the twentieth century. Rapid technological developments and exponential growth of industrial production on the one hand, and population explosion and especially the discovery of atomic energy for all data, on the other hand, changed the equation. These amazing intellectual achievements have brought modern mankind on the brink of global catastrophe, as they were not accompanied comparably by emotional development and moral maturity. We have the doubtful privilege of being the first species of natural history that has acquired the capacity to eradicate itself and destroy life on the planet at the same time²⁵.

The paradox that we live in today comes from the fact that although people managed to master cutting edge technologies unlike the previous decades, they live in fear of increasingly gloomy about the future of our planet. Pollution, environmental destruction, global warming but also poverty, hunger, incurable diseases and the lack of a set of spiritual values, deterioration in family relationships are among the main hazards of which people are responsible. In other words, due to the efforts that people made for development and implicitly to increase competitiveness, "side effects" have been ignored. The required development, the one of moral and ethical life that was assumed to be inextricably linked to technical progress and the advance of civilization has not been a major human concern. And what is really worrying is that even now, it seems that it does not cater for a full interest.

Problems blocking these changes are not economic or technological; their roots are related to human personality. Because of them, vast resources were wasted for the

importanță critică pentru supraviețuire⁹.

Pustiind, orbită de vandalism, natura vie ce o înconjoară și o susține, omenirea civilizată se amenință singură cu ruina ecologică. Probabil că în momentul în care vor fi vizibile efectele economice, ea își va recunoaște greșala, dar atunci va fi prea târziu. Rapida înstrăinare generală de natura vie e în mare măsură vinovată de abrutizarea estetică și etică a omului civilizat¹⁰.

În societățile moderne, în care accesul la aproape toate elementele esențiale pentru supraviețuire depinde de bani, banii au devenit biletul vieții însăși. Printr-un soi de transfer psihologic, iubirea instinctuală de viață a omului devine dragoste de bani. Banul devine obiect de adorație. Acest lucru le conferă o putere aproape totală celor care au mijloacele de a crea și aloca banii, dominând nevăzuți și tăcuți din templele lor aflate în cer, peste aceia care trebuie să-i slujească în schimbul banilor de care depinde însăși viața lor¹¹.

Pentru mulți dar în același timp puțini semeni de-ai noștri în zilele de astăzi este din ce în ce mai firesc ca prosperitatea să se măsoare doar prin bunurile și serviciile care există și sunt achiziționate. O viață sănătoasă care să înglobeze apa și aerul curat, familii fericite, comunități sigure, încredere reciprocă în semeni, siguranța și securitatea locurilor de muncă și multe altele nu reprezintă valori sau standarde ci din contră sunt lucruri ignorate sau mai mult, chiar subminate.

Schimbările climatice, contaminarea aerului și apei Pământului, răspândirea rapidă a virusilor mortali, consecințele crizei petrolului, deficitul comercial aflate în creștere progresivă sunt de multe ori abandonate, ca probleme deosebite cu care se confruntă Planeta Pământ, în fața altora care de tot atâtea ori, ni se spun că reprezintă un pericol mult mai grav, ca de pildă terorismul.

Eforturile făcute de către țările dezvoltate pentru îndepărtarea acestui

absurdity of the arms race, the struggle for power and "unlimited growth". They still prevent from a more appropriate distribution of wealth among people and nations, and a reorientation from purely economic and political concerns to ecological priorities that have acquired much more importance for survival²⁶.

Blind to vandalism and deserting the lively nature surrounding it, the civilized mankind threatens itself with ecological ruin. Perhaps, when the economic effects become more visible, it will admit the mistake, but, unfortunately, it will be too late. The unexpectedly fast alienation of living nature is largely guilty of aesthetic and ethic degradation of civilized humans²⁷.

In modern societies, where access to almost all the essential elements for survival depends on money, money became the ticket of life itself. Through a sort of psychological transfer, people instinctual love for life turns into love of money. Money becomes the object of adoration. This gives an almost absolute power to those who have the proper means to create and allocate money, patronizing us and mastering everything in silence from their temples over those who should serve them for money indispensable to their lives²⁸.

For many, but at the same time, for few of us, nowadays, it is becoming increasingly obvious that prosperity should be measured only by goods and services that are purchased. A healthy lifestyle incorporating water and fresh air, happy families, safe communities, mutual trust in others, safety and security and more jobs do not represent values or standards but, on the contrary, things that are ignored or even undermined.

Climate changes, air and water contamination on Earth, the rapid spread of deadly viruses, the consequences of oil crisis, growing trade deficits are often abandoned as particular problems with

dușman, parcă scos din mânăca unui prestigiator depășesc imaginația. Bunăoară, Departamentul Securității Statului din SUA a cheltuit în perioada 2001-2006, doar pentru furnizorii privați o sumă în valoare de peste 230 miliarde dolari, în vederea contribuției la câștigarea bătăliei cu dușmanul numărul unu: terorismul. Această sumă *nota bene*, reprezintă produsul național brut al Republicii Cehia sau a statului Chile¹².

Și toate acestea în vreme ce „sute de oameni din Africa Subsahariană sunt infectați în fiecare oră a fiecărei zile, când 15 milioane de copii au devenit deja orfani și mulți trebuie să fie crescuți de alți copii, când o singură maladie amenință totul, de la puterea economică la menținerea păcii”¹³. Ca să nu mai vorbim de sistemul comercial internațional care descurajează de multe ori producătorii de materii prime din țările în curs de dezvoltare, încurajând în schimb vânzarea unor produse ieftine ale unor țări care au o permisivitate mare și care aduc profituri imense firmelor specializate în astfel de producții fără frontiere.

3. În loc de concluzii

Etapetele anterioare ale dezvoltării a consacrat faptul că omul a trăit mereu sub imperiul necesității conform cerințelor și nevoilor omenești, activitatea economică satisfăcându-i-le. Astăzi, problema cantității bunurilor și serviciilor este dublată de cea a calității acestora, calitate care poate fi extrapolată și asupra mediului sau a vieții în care omul trăiește, muncește și iubește. Apar aici și acum noi responsabilități care derivă din satisfacerea acestor nevoi. Cum sunt definite nevoile, care este rolul noii culturi a consumului, sau care este noua concepție globală asupra vieții, sunt întrebări care solicită răspunsuri imediate

În definirea noilor nevoi dar și a noilor metode pentru a le satisface, există dualitatea obiceiuri de consum și stiluri de viață legitime vs. obiceiuri de consum și

which Earth is confronting, besides so many others about which we are said to be more dangerous, such as terrorism.

The efforts the developed countries made to remove this enemy that seems to appear from a prestidigitator's sleeve, are beyond imagination. For example, U.S. Department of State Security has spent during 2001-2006, only for private providers, an amount over 230 billion dollars to win the battle against the number one enemy: terrorism. This *nota bene amount* represents the gross national product of Chile or the Czech Republic²⁹.

And all this while "hundreds of people in sub-Saharan Africa are infected every hour of every day, when 15 million children have become orphans and many have to be raised by other children, when a single disease threatens everything from economic power to maintain peace"³⁰. Not to mention the international trading system that often discourages raw material producers in developing countries, instead of encouraging the sale of cheap goods to countries that have high permeability and bring huge profits to companies specialized in such production without borders.

3. Instead of conclusions

The earlier stages of development put into light the fact that people have always lived under the empire of necessity according to humans' requirements and needs, the economic activity satisfying entirely them. Today, the issue of quantity of goods and services is matched by that of their quality, quality that can be extrapolated on environment and human's life. There also appear new responsibilities arising from satisfying these needs.

But when defining new needs and new ways to satisfy them, there is the duality of legitimate consumption habits and lifestyles versus illegitimate consumption expectations habits and

stiluri de viață nelegitime care generează o altă dualitate sănătate fizică și spirituală vs. lipsa acesteia. Sistemul economic nu are în cadrul său propriu criterii care să permită o distincție corectă între formele noi induse și care împiedică personalitatea să se maturizeze. Se vede așadar necesitatea și urgența unei vaste acțiuni educative și culturale care să cuprindă educarea consumatorilor spre o folosire responsabilă a puterii lor de a alege, formarea unui simț acut al răspunderii la producători și, mai ales, la profesioniștii mijloacelor de comunicare socială și, de asemenea, intervenția necesară a autorității publice¹⁴.

Pentru aceasta este nevoie de o mutație de conștiință rapidă și profund provocatoare, ce aduce în discuție întreaga noastră optică și ordine mondială și toate supozițiile conștiente și inconștiente pe care se bazează această viziune mondială¹⁵.

De acum depinde de noi să ne folosim democrația și puterea de a ne înțelege omenește unul cu celălalt, cu privire la viitorul nostru, precum și de a înțelege ceea ce este corect, pentru a schimba politicile și obiceiurile lumii care, dacă li s-ar îngădui să persiste, le-ar aduce copiilor și nepoților noștri – și umanității în general – o planetă stricată, slăbită, ostilă. În loc de asta, trebuie să luăm decizia de a face din secolul XXI o vreme a reînnoirii. Profitând de prilejul care se ascunde în spatele acestei crize, ne putem da frâu liber inventivității, creativității și inspirației care fac parte la fel de mult din zestrea noastră ca și slăbiciunea în fața lăcomiei și a meschinăriei. Răspunderea ne aparține. Viitorul ne aparține¹⁶, afirmă fostul vice-președinte american Al Gore.

În acest spirit, Thomas Berry¹⁷ propune patru direcții de acțiune în vederea atingerii scopului final, cel al respiritualizării uman-instituționale care presupune angajamentul de:

- A pune consumul nostru material și colectiv în echilibrul cu Pământul, pentru a permite vindecarea și regenerarea biosferei, care impune:

lifestyles that generates another physical and spiritual duality versus its absence. The economic system does not contain own criteria distinguishing correctly between the new forms induced that prevents personality from getting mature. Therefore, one may notice the need and the urgency of certain comprehensive educational and cultural activities including consumer's education concerning the responsible use of their power to choose, the formation of an acute sense of responsibility to producers, especially, to the social media professionals, and also the required intervention of authority³¹.

This requires a rapid and profound change of consciousness, which raises the question of our entire world order and all optical and conscious and unconscious assumptions on which this global vision is based.³²

It depends on us how we manage to use democracy and power of understanding amiably each other in terms of our future, as well as understanding what it is correct, in order to change the world politics and customs that, in case of persistence, would bring about a powerless and hostile planet, the victims of which our children, grand children and, generally, humanity, might be. Instead of it, we should make the decision of turning the 21st century into a flourishing recovery. Taking the advantage hiding behind this crisis, we could free our imagination, creativity and invention with which we are endowed equally as we are in terms of greed and meanness. It is our responsibility. The future belongs to us³³, states the ex vice-president of the U.S.A. Al Gore.

For this purpose, Thomas Berry³⁴ suggests four directions of action to achieve the final objective, that of human and institutional respiritualization implying responsibilities, as follows:

✓
o put our material and collective

• Realinierea proprietăților economice, de la producerea de bani pentru cei bogați către garantarea că toate persoanele au acces la mijloace adecvate și semnificative de a-și câștiga existența și a-și întreține familiile. Întrucât echitatea devine o condiție esențială a unei societăți sănătoase și operante, într-o lume îmbelșugată, trebuie:

• Să democratizăm instituțiile omenești, inclusiv instituțiile noastre economice, pentru a ne înfițe rădăcinile puterii în oameni și în comunitate, astfel încât să înlocuim cultura dominantă a rapacității, competiției, materialismului și iubirii de bani cu culturile bazate pe valorile ce afirmă viața – ale cooperării, grijii, spiritului și iubirii de viață. Întrucât recunoașterea unității spirituale esențiale a ansamblului Creațiunii este o fundație esențială a respectului profund pentru drepturile și necesitățile tuturor ființelor vii, de care depinde realizarea acestei agende, e necesar ca, atât la nivel individual cât și colectiv:

• Să devenim conștienți de relația totală existentă între aspectele materiale și cele spirituale ale ființei noastre, pentru a deveni pe deplin umani.

Toate aceste direcții de acțiune nu se pot realiza de pe o zi pe alta, ci numai prin schimbarea paradigmei educaționale la nivel global, prin adoptarea uneia bazată pe noile valori spirituale, morale de care ne-am îndepărtat prin urmărirea exclusivă a profitului financiar.

Bibliografie

Bremond J., Geledan A., *Dicționar economic și social*, Editura Expert, București, 1995.

Bryant, Herman, Maynard Jr. Susan, Mehrrens, E. *Al patrulea val. Afacerile secolului XXI*, Editura Antet, București, 1996.

Capra, Fritjof, *Momentul adevărului*.

consumption in balance with Earth in order to help with the cure and the recovery of biosphere which implies:

✓
o reorder economic properties, from making money for the rich up to the warranty that all individuals may access adequate and significant means of earning their life and running their family. As equity becomes an essential condition of a healthy and cooperative society, in a wealthy world, people must:

✓
emocratize human institutions, inclusively our economic institutions to thrust the roots of power in people and community so that we may replace the dominant culture of rapacity, competition, materialism and love for money. As the recognition of the essential spiritual unity of Creation is an essential foundation of profound respect for rights and necessities of all livings on whom this agenda depends, it is necessary at both individual and collective level:

✓
o become aware of the complete relation existing between the material and spiritual aspects of our being to become fully human.

All these measures cannot be achieved from one day to another, but only by changing the educational paradigm at the global level and adopting a new one based on new spiritual and moral values of which people have disposed in search for financial profit.

Bibliography

Bremond J., Geledan A., *Dicționar economic și social*, Editura Expert, București, 1995.

Bryant, Herman, Maynard Jr. Susan, Mehrrens, E. *Al patrulea val. Afacerile secolului XXI*, Editura Antet, București, 1996.

Capra, Fritjof, *Momentul adevărului*.

Știință societate și cultură. O viziune fascinantă asupra unei noi realități înconjurătoare.

O reconciliere a științei cu spiritul uman, pentru un viitor durabil, Editura Tehnică, București, 2004.

Gore, A., *Un adevăr incomod*, Editura Rao, București, 2007.

Grof, Stanislav, *Psihologia viitorului. Lecții din cercetarea modernă asupra conștiinței*, Editura Elena Francisc, București, 2007.

Klein, Naomi, *Doctrina șocului. Nașterea capitalismului dezastrelor*, Editura Vellant, București, 2008.

Korten, David C., *Marea cotitură. De la imperiu la comunitatea terestră*, Editura Antet, București, 2007.

Negulescu, P.P., *Conflictul generațiilor și factorii progresului*, Editura Garamond, București, 2004.

Papa Ioan Paul al II-lea, *Enciclice*, Editura ARCB, București, 2008.

*****Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Editura Universul Enciclopedic, ediția a doua, București, 1998.

*****Dicționarul Macmillan de Economie Modernă*, Editura Codecs, București, 1999.

Știință societate și cultură. O viziune fascinantă asupra unei noi realități înconjurătoare. O reconciliere a științei cu

spiritul uman, pentru un viitor durabil, Editura Tehnică, București, 2004.

Gore, A., *Un adevăr incomod*, Editura Rao, București, 2007.

Grof, Stanislav, *Psihologia viitorului. Lecții din cercetarea modernă asupra conștiinței*, Editura Elena Francisc, București, 2007.

Klein, Naomi, *Doctrina șocului. Nașterea capitalismului dezastrelor*, Editura Vellant, București, 2008.

Korten, David C., *Marea cotitură. De la imperiu la comunitatea terestră*, Editura Antet, București, 2007.

Negulescu, P.P., *Conflictul generațiilor și factorii progresului*, Editura Garamond, București, 2004.

Papa Ioan Paul al II-lea, *Enciclice*, Editura ARCB, București, 2008.

*****Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Editura Universul Enciclopedic, ediția a doua, București, 1998.

*****Dicționarul Macmillan de Economie Modernă*, Editura Codecs, București, 1999.

¹ *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Ed. Universul Enciclopedic, ediția a doua, București, 1998, p.241.

² *Dicționarul Macmillan de Economie Modernă*, Ed. Codecs, București, 1999, p.101.

³ Bremond J., Geledan A., *Dicționar economic și social*, Ed. Expert, București, 1995, p.119.

⁴ Capra, Fritjof, *Momentul adevărului. Știință societate și cultură. O viziune fascinantă asupra unei noi realități înconjurătoare. O reconciliere a științei cu spiritul uman, pentru un viitor durabil*, Ed. Tehnică, București, 2004, p.3.

⁵ Negulescu, P.P., *Conflictul generațiilor și factorii progresului*, Ed. Garamond, București, 2004, pp.208-209.

⁶ Papa Ioan Paul al II-lea, *Redemptor Hominis*, scrisoare enciclică în *Enciclice*, Ed. ARCB, București, 2008, p.36.

⁷ *Ibid.*, p.37.

⁸ Papa Ioan Paul al II-lea, *Scrisoarea enciclică Redemptor Hominis*, 1979, p.33 în *Enciclice*, Ed. ARCB, București, 2008.

⁹ Grof, Stanislav, *Psihologia viitorului. Lecții din cercetarea modernă asupra conștiinței*, Ed. Elena Francisc, București, 2007, pp.318-320.

¹⁰ *Ibid.*, pp. 26-27.

¹¹ Korten, D.C., *Marea cotitură. De la imperiu la comunitatea terestră*, Editura Antet, București, 2007, p. 119.

¹² Klein, Naomi, *Doctrina șocului. Nașterea capitalismului dezastrelor*, Ed. Vellant, București, 2008, p.325.

¹³ Gore, A.I., *Asaltul împotriva rațiunii*, Ed. Rao, București, 2008, pp.182-183.

¹⁴ Papa Ioan Paul al II-lea, *Scrisoarea Enciclică Centesimus annus*, 1991, pp.471-472 în *Enciclice*, Ed. ARCB, București, 2008.

¹⁵ Bryant, Herman, Maynard Jr. Susan, Mehrtens, E., *Op.cit.*p.36.

¹⁶ Gore, A.I., *Un adevăr incomod*, Ed. Rao, București, 2007, p.296.

¹⁷ Thomas Berry apud. Korten, David C., *Marea cotitură. De la imperiu la comunitatea terestră*, Ed. Antet, București, 2007, p.67.

¹⁸ *Dicționarul Explicativ al Limbii Române*, Ed. Universul Enciclopedic, ediția a doua, București, 1998, p.241.

¹⁹ *Dicționarul Macmillan de Economie Modernă*, Ed. Codecs, București, 1999, p.101.

²⁰ Bremond J., Geledan A., *Dicționar economic și social*, Ed. Expert, București, 1995, p.119.

²¹ Capra, Fritjof, *Momentul adevărului. Știință societate și cultură. O viziune fascinantă asupra unei noi realități înconjurătoare. O reconciliere a științei cu spiritul uman, pentru un viitor durabil*, Ed. Tehnică, București, 2004, p.3.

²² Negulescu, P.P., *Conflictul generațiilor și factorii progresului*, Ed. Garamond, București, 2004, pp.208-209.

²³ Papa Ioan Paul al II-lea, *Redemptor Hominis*, scrisoare enciclică în *Enciclice*, Ed. ARCB, București, 2008, p.36.

²⁴ *Ibid.*, p.37.

²⁵ Papa Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea enciclică *Redemptor Hominis*, 1979, p.33 în *Enciclice*, Ed. ARCB, București, 2008.

²⁶ Grof, Stanislav, *Psihologia viitorului. Lecții din cercetarea modernă asupra conștiinței*, Ed. Elena Francisc, București, 2007, pp.318-320.

²⁷ *Ibid.*, pp. 26-27.

²⁸ Korten, D.C., *Marea cotitură. De la imperiu la comunitatea terestră*, Editura Antet, București, 2007, p. 119.

²⁹ Klein, Naomi, *Doctrina șocului. Nașterea capitalismului dezastrelor*, Ed. Vellant, București, 2008, p.325.

³⁰ Gore, Al, *Asaltul împotriva rațiunii*, Ed. Rao, București, 2008, pp.182-183.

³¹ Papa Ioan Paul al II-lea, Scrisoarea Enciclică *Centesimus annus*, 1991, pp.471-472 în *Enciclice*, Ed. ARCB, București, 2008.

³² Bryant, Herman, Maynard Jr. Susan, Mehrtens, E., *Al patrulea val. Afacerile secolului XXI*, Editura Antet, București, 1996.p.36.

³³ Gore, Al, *Un adevăr incomod*, Ed. Rao, București, 2007, p.296.

³⁴ Thomas Berry apud. Korten, David C., *Marea cotitură. De la imperiu la comunitatea terestră*, Ed. Antet, București, 2007, p.67.